

ЄВРЕЙСЬКІ ПРИТЧІ

ХАРКІВ
«ФОЛІО»
2024

ЩО ТРЕБА РОБИТИ ХОЛОДНОЮ ДНИНОЮ

Одного дуже холодного дня рабин та його учні грілися біля багаття. Хтось з учнів, ідучи за вченням рабина, сказав:

— Учителю, я знаю, що треба робити в таку холодну днину!

— Що ж? — запитав рабин.

— Грїтися! Та я також знаю, що треба робити, якщо грїтися неможливо.

— Що?

— Мерзнути.

ЦВЯХИ

Жив на світі юнак, який мав препогану вдачу. Він постійно дратувався, був сварливим і нестриманим. Одного разу батько дав йому торбину цвяхів і порадив забивати один цвях у ворота саду щоразу, як він з кимось посвариться або втратить терпіння.

Першого дня юнак забив у ворота понад два десятки цвяхів. Це так уразило його, що наступними днями він намагався стримуватися, тож забивав менше цвяхів. Нарешті настав день, коли юнак не забив у ворота жодного цвяха. Він прийшов до батька й сказав:

— Тату, я все зрозумів, і відтепер цвяхів у воротах більше не буде.

— Добре, сказав батько. — Натомість ти вийматимеш цвяхи щоразу, як зможеш зберегти терпіння й контролювати себе.

Юнак так і вчинив. Незабаром він прийшов до батька й сказав, що повитягав усі цвяхи. Батько підвів сина до воріт зі словами:

— Сину, я радий, що ти змінився й багато чого навчився. Проте поглянь, скільки дірок залишилося у воротах, і ці глибокі сліди від цвяхів тепер у них назавжди. Ось так і з людьми: коли ти з кимось сваришся, когось ображаєш, ти залишаєш людині глибокі рани на серці, мов ці дірки від цвяхів...

ДУРНІ

Коли настав день і явився Месія, всі пішли до нього зі своїми бідами та проблемами. Прийшли сліпці й сказали: «Раббі, ми нічого не бачимо». Месія поклав руки на голови сліпців, і ті миттю прозріли. Прийшли глухі й німі — і стали чути й говорити. Прийшли горбані — і їх Месія випрямив і зробив струнками. І тільки дурні zostалися дурними, бо жоден з них не постав перед очі Месії й не попросив допомоги: «Раббі, зарадь мені в глупоті моїй...»

ЯК ДОБУТИ ГРОШІ

Якось раббі Зусі мав повернути борг до ранку, проте вільних грошей він не мав. Його учні хвилювалися, шукали, в кого б позичити, проте раббі був цілком спокійний. Він написав на папері двадцять п'ять способів добування грошей, а ще один — на окремому аркуші.

Уранці гроші звідкись з'явилися. Учні Зусі уважно прочитали увесь список двадцяти п'яти способів, однак там не було випадку, завдяки якому з'явилися потрібні кошти. Тоді раббі показав їм аркушик з написаним на ньому двадцять шостим способом. Там зазначалося: «Бог не потребує поради раббі Зусі».

ЛЮСТРО

Одного разу учень спитав рабина:

— Ребе, скажіть, чому бідняки зазвичай привітні й допомагають, а багаті черстві й нікого не помічають, окрім себе? Невже причина в грошах?

— Подивись-но у вікно, — сказав рабин. — Що ти там бачиш?

— Вулицю, воза, що везе фрукти на базар, жінок із дітьми...

— Добре, а тепер подивися в люстро. Що ти бачиш?

— А що ж я там можу побачити? Тільки себе.

— Отож-бо й воно! І вікно зроблене зі скла, і люстро. Та додай лише дещицю срібла — і вже замість інших людей ти бачиш тільки себе...

НАВІЩО ВЧИТИСЯ?

Якось до рабина Нафталі прийшов чоловік.

— Що ти від мене хочеш? — запитав Нафталі.

— Я хочу вчитися в тебе, — відповів прийшлий.

— Ти прийшов не за адресою. Я не вчитель. Знайди собі когось іншого, з ким ти зможеш вивчати Писання, — сказав Нафталі й зачинив двері.

— Чому ти прогнав його? — запитала дружина Нафталі. — Він здався мені людиною, яка справді прагне пізнати істину.

— Той, хто хоче вивчати Писання, зазвичай дурний. Така людина хоче «сховатися».

Наступного ранку до Нафталі прийшов ще один чоловік.

— Навіщо ти тут? — запитав його Нафталі.

— Я хочу бути поряд з вами, вчителю, і хочу навчитися служити людству.

— Іди своєю дорогою, — сказав Нафталі. — Ти вибрав не ті двері.

Дружина Нафталі знову була здивована:

— А цей чим тобі не догодив? Він щиро хотів служити людям, чиста, побожна душа, можливо, з нього вийшов би великий перетворювач. А ти взяв і прогнав його. Чому?

— Той, хто не може пізнати сам себе, не може служити іншим. Від служіння таких зрештою виходить саме нещастя.

Третього дня у двері будинку Нафталі знов постукали.

— Що тобі треба? — як завжди спитав Нафталі.

— Я нерозумний, — відповів чоловік, — допоможіть мені позбутися моєї глупоти.

Раббі розцілював прийшлого й сказав:

— Заходь. Я чекав на тебе.

ЗМІСТ

ЄВРЕЙСЬКІ ПРИТЧІ

Що треба робити холодною дниною	7
Цвяхи	8
Дурні	10
Як добути гроші	11
Люстро	12
Навіщо вчитися?	13
Сто золотих монет й умова	16
Як важливо правильно слухати	20
Каменяр, який захотів стати сонцем	22
Коза	26
Гаман золота	28
Ліки для страху перед Богом	30
Люди розучилися низько схилитися	31
Молитва шевця	32

Повна картина	34
Непорушність тлумачень	38
По-людськи	40
Треба любити себе	45
У кожного своя правда	46
Передсмертне благословіння	48
Де може бути шматок хліба?	49
Розлучення	50
Телеграма	51
Що їсть багач?	54
Ділянка землі	56
Як треба приймати гостя	57
Шершень і павук	58
Уся суть Тори	61
Хворий і лікар	62
Як одягався аврам?	63
Гілелеве довготерпіння	64
Зібрати пух	69
Чистота тілесна	70
Порятунок від повені	71

ХАСИДСЬКІ ПРИТЧІ

Час, щоб поглянути на небо	75
Зухвалість	77
Кедр і пальма	78
Таємнича книга	80
Гроші за ремонт.	81
Можливість навчатися.	83
Не слово, а діло.	84
Ніхто, крім тебе.	87
Чому спершу маца.	90
Наступник	91
Славне місто Коцьк	95
Десять принципів богослужіння.	96
Танок рабина.	98
Завжди є надія	100
Чудодійний бульйон	108
Бачити чи вірити	110
Справдження бажань.	113
Лисиця й риби.	114

Невидима підтримка	116
Небезпечна людина	117
Уміння читати думки	118
Ціна мудрості	119
Твій шлях	121